

població escolar específica, catalana o castellana. D'ocórrer tal cosa, essent el contingent escolar no català absolutament escàs i insuficient, la mort per consumpció de l'organisme castellà fóra ràpida i inevitable. b) Que l'escolariat català sigui compartit entre ambdós organismes universitaris. En aquest cas, no solament la catalanització de la nostra cultura, aspiració suprema per la qual propugnem, idea mare i motivació única de la Universitat catalana, restaria fortament compromesa, per causa de realitzar-se d'una faisó difícil, fragmentària i anòmala, sinó que la dualitat d'organismes universitaris comportaria, encara, dues derivacions funestíssimes: l'enfondiment de rivalitats mesquines entre catalans i castellans, i l'aparició, entre els fills de la nostra terra, de gèrmens de disgregació i de discòrdia, corrosius de l'ànima nacional, que la Universitat hauria, precisament, d'enlairar i enrobustir. c) Podria ocórrer, finalment, que la nostra joventut escolar, per raons que aviat exposarem, mostrés tanta de preferència per la institució de l'Estat que, deixant exhausta la de Catalunya, acabés aquesta per extingir-se.

Afegirem, ara, que la primera de les eventualitats exposades l'estimem absolutament inversemblant. L'Estat, amb les facultats de què jamai voldrà desprendre's, i amb els seus, relativament, poderosos recursos econòmics, tindrà, tothora, mitjans amb què estimular i fomentar, entre els mateixos naturals de Catalunya, la concurrència al seu organisme oficial o castellà; i descomptant, encara, les possibilitats, no gens problemàtiques, que la incomprensió, la manca de simpatia i fins la malavolença vers la Universitat nostrada, inspirin, més o menys circumstancialment, al poder central, disposicions coactives o coercitives, amb mires a pertorbar la vida o comprometre l'existència de la nostra màxima institució cultural.

Ens trobem, per tant, que la primera de les contingències, que és la millor de totes, és absolutament improbable; que la segona, funestíssima, compta amb tota mena de possibilitats; i igualment que la tercera, la qual, no cal dir-ho, significa la *débaçle* total, el fracàs absolut i rotund de les nostres aspiracions.

Ara bé, si la Universitat castellana: a) ha de desaparèixer per consumpció; b) o aparellada amb la catalana ha d'ésser únicament germen de rivalitats i discòrdies; c) o ha de fer impossible la subsistència de la catalana, per què crear-la o sostenir-la? Si la *finalitat perseguida* és la de resol-

dre, amb ella, un problema derivat de la creació de la Universitat catalana, que és tan com dir fer possible l'existència d'aquesta; i la *finalitat aconseguida* és la d'impossibilitar aquesta existència, com acceptar per bona la solució? Puix que accedir a la catalanització de la Universitat, condicionant-la a disposicions que la fan impossible, és, exactament, igual a no accedir-hi.

Estimem, doncs, en síntesi: *Primer*: Que una Universitat castellana, al costat de la catalana, és absolutament innecessària, en tant que el conflicte o problema que pretén resoldre és, o inexistent, o de senzilla i adequadíssima solució dintre el mateix organisme universitari català. *Segon*: Que la pretensió de crear-la és absurda, car ultra no resoldre cap conflicte originat per la Institució nostrada, n'engendra d'altres de molt greus, o bé impossibilita la vida d'aquesta mateixa institució.

Que se'ns obligui, doncs, a romandre i a eternitzar-nos en el lamentable present, o que se'ns permeti, volenterosament i sense recels, de lliurar-nos a la solució clara i definida de la *Universitat única*, que Catalunya, amb dret i amb la raó, reclama per a les necessitats del seu esperit.

El problema universitari és una ficció.

Vitalització de la Universitat actual.

Havem parlat, per tal d'entendre'ns, d'Universitat catalana i Universitat castellana; aquest llenguatge és, però, gairebé convencional; institucions culturals, castellana i de tota mena, poden establir-se i prosperar a Catalunya i arreu; Universitat, però, en el sentit ensems recte i ample del mot, és que pot haver-n'hi a Catalunya d'altra que no sigui la catalana? Puix ens cal no confondre una Universitat amb una burocràcia docta, ni amb una institució purament docent, per excellent que sigui. Molt menys, encara, amb una oficina expedidora de títols acadèmics, veritable nosa d'una cultura i antítesi de la Universitat autèntica. Antítesi, però, també, perill màxim, car té, molt més que aquella, assegurada la clientela entre els nombrosíssims aspirants a una professió liberal que abelleixen un fàcil títol-licència per a guanyar-se el pa, més que no pas una tècnica i un utilatge que els permeti de complir, ultra amb aquell precepte, inexorable de la llei de la vida, amb l'altre precepte, per la majoria gens imperios, de satisfer les ànsies de l'esperit.